

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Berislavićeva 11, Zagreb

REPUBLIKA HRVATSKA
TRGOVAČKI SUD U RIJECI

PRIMLJENO:

02-10-2019

Neposredno - predano pošti: 25.9.2019
Obično preporučeno: 25.9.2019
Pošta: Zagreb 24338064
Primjeraka: 3 priloga
Pristojbe: kn, državnim bilježima

Poslovni broj: 84 PŽ-1963/2019-2

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Jagode Crnokrak, predsjednika vijeća, Božene Zajec, suca izvjestitelja i dr. sc. Jelene Čuveljak, člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja BELANŽ d.o.o., Bela Vodica, Bela Vodica 30, OIB 54177928586, kojeg zastupa punomoćnik Vlado Vladika, odvjetnik u Rijeci, protiv tuženika DI-DOM d.o.o. u stečaju, Rijeka, Slaviše Vajnara Čiče 14, OIB 97572457966, kojeg zastupa punomoćnik Zinko Grgurić, odvjetnik u Rijeci, radi utvrđenja osporene tražbine, odlučujući o tužiteljevoj žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj P-214/2018-16 od 15. veljače 2019., u sjednici vijeća održanoj 11. rujna 2019.

presudio je

Odbija se tužiteljeva žalba kao neosnovana i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj P-214/2018-16 od 15. veljače 2019.

Obrazloženje

Pobijanom presudom Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj P-214/2018-16 od 15. veljače 2019. u točki I. izreke odbijen je tužbeni zahtjev koji glasi: „Utvrđuje se da postoji tražbina drugog višeg isplatnog reda tužitelja prema tuženiku u iznosu od 50.000,00 EUR-a u protuvrijednosti u kunama prema srednjem tečaju HNB-a na dan plaćanja.“. U točki II. izreke odbijen je supsidijarni tužbeni zahtjev koji glasi: „1. Utvrđuje se da postoji tražbina drugog višeg isplatnog reda tužitelja prema tuženiku u iznosu od 361.532,82 kn. 2. Nalaže se tuženiku da tužitelju naknadi prouzročeni parnični trošak u roku od osam dana.“. U točki III. izreke naloženo je tužitelju, u roku od osam dana, platiti tuženiku parnični trošak u iznosu od 31.250,00 kn.

Iz obrazloženja presude proizlazi da je tužitelj postupak pokrenuo na temelju odredaba čl. 266. st. 1. i čl. 267. st. 1. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 71/15), odnosno da je sukladno uputi stečajnog suca, na temelju prethodne prijave tražbine u stečajnom postupku, pravovremeno, u roku od osam dana od pravomoćnosti rješenja o upućivanju u parnicu, podnio tužbu protiv stečajnog dužnika. Na temelju provedenog dokaznog postupka sud je utvrdio da su stranke bile u poslovnom odnosu na temelju ugovora o ortaštvu sklopljenog 2. lipnja 2010. s ciljem zajedničke izgradnje stambenih objekata na području Općine Matulji. Tužitelj je po tome ugovoru preuzeo obvezu platiti tuženiku iznos od 80.000,00 EUR u protuvrijednosti u kunama. Međutim, predmetni iznos nije uplatio na račun prednika tuženika, nego u dogovoru s tadašnjom direktoricom prednika tuženika, na privatni račun njezinog

muža Dilje Radmana, a na temelju ugovora o cesiji kojim ugovorom je prednik tuženika (cedent) potraživanje od tužitelja (cesusa) u iznosu od 50.000,00 EUR ustupio Dilji Radmanu (cesionar). Tužitelj je predmetni iznos potraživao natrag tvrdeći da je ugovor o ortaštvu raskinut te da je tuženik počinio kazneno djelo. Tuženik je u postupku osporavao tražbinu navodeći da je novac uplaćen na privatni račun, a ne na račun prednika tuženika, te je isticao prigovor zastare, a koji prigovor je prvostupanjski sud utvrdio osnovanim. U obrazloženju odluke o zastari prvostupanjski sud navodi da je na temelju iskaza zastupnika po zakonu tužitelja Alexeya Belolipetsky sud zaključio da je ugovor o ortaštvu konkludentnim činom raskinut još u lipnju 2011. Prvostupanjski sud navodi da je ugovor o ortaštvu sklopljen u lipnju 2010. i da je zastupnik po zakonu tužitelja izjavio da je još godinu dana od sklapanja ugovora očekivao da će tuženik krenuti s realizacijom projekta, no nakon proteka tih godinu dana tražio je tuženika da mu vrati novac. Stoga je zaključak suda da je u trenutku zahtjeva tužitelja za povratom novca, ugovor o ortaštvu raskinut i da od toga dana počinju teći i zastarni rokovi za povrat onoga što je svaka stranka dala. Kako je tražbina prijavljena u stečajnom postupku koji se vodi nad tuženikom 19. prosinca 2017., to je protekao zastarni rok od pet godina (čl. 225. Zakon o obveznim odnosima – „Narodne novine“ broj: 35/05, 41/08, 125/11 i 78/11; dalje u tekstu: ZOO) kada je tužitelj mogao tražiti povrat uplaćenih sredstava. Prvostupanjski sud također navodi da se u konkretnom slučaju ne može primijeniti duži zastarni rok iz odredbe čl. 231. ZOO-a jer šteta nije prouzročena kaznenim djelom. Odluka o troškovima postupka donesena je na temelju odredbe čl. 154. st. 1. i čl. 155. Zakona o parničnom postupku.

Protiv navedene presude žalbu je podnio tužitelj navodeći u bitnome da je sud pogrešno utvrdio da je nastupila zastara potraživanja jer ugovor o ortaštvu nije raskinut traženjem povrata uloženog novca nego ističe da je tužitelj povrat novca predložio kao mogućnost prestanka obveznog odnosa, odnosno predlagao je da povrat bude alternativna činidba čijim bi ispunjenjem obvezni odnos mogao prestati. Također, žalitelj smatra da je pogrešan stav prvostupanjskog suda da nema kaznene odgovornosti tuženika temeljeći svoj stav na nepravomoćnom rješenju suca istrage Županijskog suda u Rijeci poslovni broj Kir-135/14 od 8. srpnja 2014. te smatra da je sud trebao prekinuti postupak do pravomoćnog okončanja kaznenog postupka ili sam utvrđivati postojanje kaznenog djela. Predlaže ukinuti pobijanu odluku i predmet vratiti na ponovno suđenje uz naknadu troška žalbe u iznosu od 14.375,00 kn.

Tužiteljeva žalba nije osnovana.

Pobijana presuda ispitana je na temelju odredbe čl. 365. st. 1. i 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14 i 70/19; dalje: ZPP) u granicama razloga navedenih u žalbi, te pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a i na pravilnu primjenu materijalnog prava (čl. 356. ZPP-a).

Sukladno odredbi čl. 352. ZPP-a u žalbi se ne mogu iznositi nove činjenice, niti predlagati novi dokazi, osim ako se oni odnose na bitne povrede odredaba parničnog postupka zbog kojih se žalba može izjaviti.

Tvrdnja tužitelja da ugovor o ortaštvu nije raskinut traženjem povrata uloženog novca, nego da je povrat predložen samo kao mogućnost prestanka obveznog pravnog odnosa, odnosno da je tužitelj tuženiku predlagao da povrat bude alternativna činidba čijim bi ispunjenjem obvezni odnos mogao prestati predstavlja u ovome postupku iznošenje novih činjenica. Potrebno je istaknuti da su predmetne tvrdnje iznesene u žalbi u suprotnosti sa svim navodima tužitelja u tijeku postupka, pa je tako na ročištu 5. srpnja 2018. (str. 26. spisa) izjavio „da je temeljem ugovora o ortaštvu platio 50.000,00 EUR, a da je tuženik zbog svog prijevarnog postupanja, kao i postupanja Dilji Radmana i Sadije Dilji, iznos zadržao za sebe iako je predmetni ugovor raskinut zbog neispunjenja obveze od strane tuženika. Kako je ugovor raskinut, tužitelj uplaćeni iznos traži natrag.“.

Ovaj sud u cijelosti prihvaća utvrđenje prvostupanjskog suda da je predmetni Ugovor o ortaštvu raskinut tužiteljevom jednostranom izjavom volje (čl. 360. ZOO-a). Iz iskaza zastupnika po zakonu tužitelja proizlazi da je on od sklapanja Ugovora o ortaštvu pa nadalje još godinu dana pokušavao pristupiti realizaciji projekta i da je od prednika tuženika zahtijevao ispunjenje obveze, ali da je nakon što je prošlo godinu dana tražio da mu vrate novac. Samim tim traženjem povrata novca tužitelj je dao izjavu o raskidu ugovora. Predmetna izjava je prema iskazu zastupnika po zakonu tužitelja dana godinu dana nakon sklapanja Ugovora o ortaštvu, dakle krajem 2011. godine, a predmetna sporna tražbina prijavljena je u stečajnom postupku 19. prosinca 2017.

Prvostupanjski sud pravilno u ovom slučaju primjenjuje zastarni rok od pet godina. Naime, kako je ugovor raskinut, pravo tužitelja da traži povrat plaćenog iznosa predstavlja zahtjev za vraćanje onoga što je stečeno bez osnove, a takvi zahtjevi zastarijevaju u općem zastarnom roku od pet godina (čl. 225. ZOO-a) jer zakonom nije određen drugi rok zastare.

Također, neosnovano žalitelj ističe da je u konkretnom slučaju prvostupanjski sud trebao primijeniti rok za zastaru iz čl. 231. ZOO-a. Predmetna odredba se primjenjuje samo kada je pravomoćno osuđujućom presudom kaznenog suda utvrđeno postojanje kaznenog djela i odgovornost počinitelja, a to u konkretnom predmetu nije slučaj. S tim da je potrebno istaknuti da osim rečenice u tužbi „da mu je tuženik dužan naknaditi štetu u visini 50.000,00 EUR-a“, činjenično se tužbeni zahtjev ne odnosi na zahtjev za naknadu štete, nego upravo na povrat iznosa od 50.000,00 EUR zbog raskida ugovora, a kako je to izričito i naveo tužitelj na ročištu od 5. srpnja 2018. (str. 26. spisa).

Slijedom navedenog, valjalo je na temelju odredbe čl. 368. st. 1. ZPP-a odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsku presudu.

Odluka o troškovima postupka, koju tužitelj nije osporavao konkretnim žalbenim navodima, pravilno je i zakonito odmjerenom sukladno odredbi čl. 154. st. 1. u vezi s odredbom čl. 155. ZPP-a, zbog čega je potvrđena i odluka o troškovima postupka (čl. 380. t. 2. ZPP-a).

Zagreb, 11. rujna 2019.

Predsjednik vijeća
Jagoda Crnokrak, v. r.
točnost otpravka – ovlaštenu službenik
Brankica Curman

U. ZB. V. 1963/2019-2